

mini przewodnik

free

+ współrzędne gps

po!skaniezwykla
masa miejsc godnych uwagi

Trasa wycieczki: Spacerkiem po Międzychodzie

czas trwania: 3 godziny, typ: piesza, liczba miejsc: 8, stopień trudności:
bardzo łatwa

wydrukuj i zabierz na wycieczkę!

Opis wycieczki

Spacer po Międzychodzie może być niezwykle przyjemny. Miasto nie dość, że leży nad Wartą, to dodatkowo ma w centrum bardzo ładne jezioro zwane Miejskim, dookoła którego rozłożył się Park im. Oskara Tietza, nazywanego ojcem nowoczesnego handlu.

Spacer proponuję rozpocząć od miejscowego muzeum mieszczącego się w zabytkowym gmachu dawnego magistratu. Obejrzymy tam wystawy dotyczące historii regionu, a poza tym możemy nabyć lokalne wydawnictwa krajoznawcze (w tym mapkę z mini-przewodnikiem pt. Jak zwiedzać Międzychód). Bardzo blisko stąd do słynnej międzychodzkiej „Laufpomy”. Wprawdzie zapach rozlata się wokół niej – delikatnie mówiąc – mało komfortowy, warto jednak napompować sobie szklaneczkę wody do spróbowania. Jest bardzo zdrowa, bogata w magnez i jod. Charakterystycznego aromatu dodaje jej siarka. Mimo wszystko zawsze można spotkać tu ludzi napełniających nią butelki.

Po drugiej stronie ulicy zajrzymy do XVI w. kościoła parafialnego. Wewnątrz m.in. ciekawa chrzcielnica wykonana z jednego pnia drzewa, a na zewnątrz warto pokusić się o odszukanie wmurowanych w ścianę kościoła cegieł, w kształcie ludzkich masek (wg legendy przedstawiają one dwóch rzeźmieszków, którzy chcieli okraść tabernakulum).

Jeszcze kilka kroków i już jesteśmy na rynku. Na jego środku interesująca fontanna przedstawiająca legendę założenia miasta, obok zabytkowy budynek hotelu „Pod orłem”, który szczycił się tym, że nocowała w nim Pola Negri (dziś niestety stoi opuszczony). Od ryneczku odchodzą w kierunku jeziora (i Parku Oskara Tietza) charakterystyczne, wąskie uliczki zwane „gaskami”. W barokowym (dawniej protestanckim) kościele Niepokalanego Serca Maryi warto zobaczyć XVII w. płytę nagrobną Krzysztofa Unruha oraz wmurowane w przykościelne ogrodzenie barokowe płyty nagrobne.

W Międzychodzie jest jeszcze wiele ciekawostek - jak chociażby pozostałości dawnego zamku, budynki związane z uzdrowiskiem, tworzonym tu przez zakopiańskiego balneologa Andrzeja Chramca, dom Teresy Remiszewskiej - pierwszej Polki, która opłynęła Atlantyk, pomnik powstańców wielkopolskich i wiele, wiele innych.

Program wycieczki

Międzychód

Muzeum Regionalne

Muzeum Regionalne w Międzychodzie mieści się w dawnym budynku władz miejskich. W latach 1859-1904 działała tutaj szkoła katolicka. Po adaptacji w 1904 roku, budynek stał się magistratem. W 2 połowie XX wieku ulokowano w nim muzeum gromadzące zbiory etnograficzno-historyczne związane z Ziemią Międzychodzką. Muzeum znajduje się u zbiegu ulicy 17 Stycznia z ulicą Pocztową.

52°36'22"N 15°53'59"E | na mapie:A

Międzychód

"Laufpompa"

Międzychód ma bardzo cenne zasoby wód mineralnych, które zawartością składników mineralnych dorównują, a nawet przewyższają wody lecznicze słynnych źródeł: np. Buska czy Krynicy. Międzychodzkie wody pobiera się z dwóch studni artezyjskich z głębokości 90 m. Warto zobaczyć szczególnie studnię znajdującą się w centrum miasta, przy zbiegu ulic Kilińskiego i 17 Stycznia. W 1912 r. otrzymała oryginalną żeliwną obudowę i stała się atrakcją turystyczną. Studnia, do której udają się mieszkańcy miasta, gdy chcą zaparzyć dobrą kawę lub herbatę, jest nazywana "laufpompa". Kiedy idzie się ulicą 17 Stycznia, zbliżanie się do studni zapowiada charakterystyczna woń zgniłych jaj, czyli zapach siarkowodoru, będącego jednym z głównych składników wody. Oprócz niego woda zawiera również magnez, jod i siarkę.

Międzychodzkie wody mineralne zainteresowały przed laty przybyłego do miasta doktora Andrzeja Chramca, współpracownika znanego "odkrywcy Zakopanego" - dr. Tytusa Chałubińskiego. Chramiec, pełniąc obowiązki lekarza powiatowego, docenił walory leczniczo-rekreacyjne Międzychodu i spowodował uruchomienie w 1925 r. łaźni z sanatorium pod nazwą "Uzdrowisko dla

Pracowników Państwowych". Po II wojnie światowej uzdrowisko, mimo potencjalnie świetnych warunków rozwoju, upadło. Nie zbudowano nowych obiektów sanatoryjnych (choć były w planach), nie skorzystano z udokumentowanych złóż borowiny. Stare obiekty z czasów dr. Chramca zamieniono dziś na mieszkania. O tym, że Międzychód mógł stać się źródłem, przypomina tylko stara "laufpompa".

52°36'18"N 15°53'42"E | na mapie:B

Międzychód

Kościół parafialny Męczeństwa św. Jana Chrzciciela (1591, XVI-1 poł. XX w.)

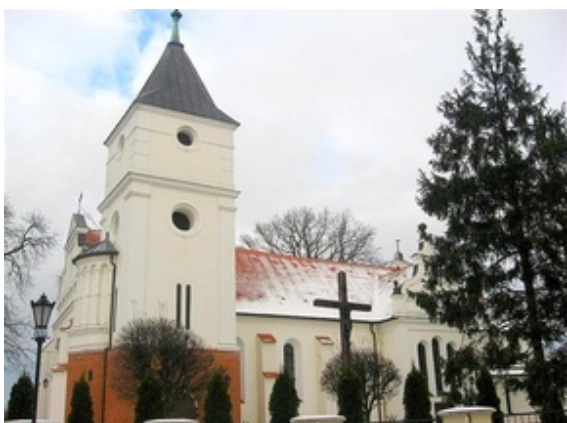
Międzychód powstał jako osada handlowo-rzemieślnicza położona nad Wartą już we wczesnym średniowieczu. Związana była wówczas z czterema grodami broniącymi tych terenów kraju Polan. Ze wsi położonej pomiędzy rzeką i Jeziorem nazywanym dziś Miejskim powstało w końcu XIV wieku miasto. Pierwsze wzmianki o nim pochodzą z 1404 r. Miasto na przestrzeni wieków należało do możnych rodów Ostrorogów i Unrugów. Im miasto zawdzięczało swoje istnienie mimo wielu klęsk, które wielokrotnie je nękały. Międzychód niszczone był w wyniku toczonych wojen i klęsk żywiołowych. Dlatego najstarszym zabytkiem miasta jest dziś kościół parafialny pw. Męczeństwa św. Jana Chrzciciela, który wzniesiono w końcu XVI wieku.

Parafia katolicka w Międzychodzie powstała w XIV wieku, jeszcze przed otrzymaniem praw miejskich. Jej centrum

stanowił zapewne drewniany kościół, który służył wiernym do końca XVI wieku. Jego fundatorami byli właściciele miasta Ostrorogowie. Kiedy w 1555 r. Jakub Ostroróg przeszedł na protestantyzm przekazał świątynię ewangelikom. Kościół pozostawał zбором luterzańskim do czasu powrotu do kościoła katolickiego właścicieli miasta, które miało miejsce w 1589 r. Syn Jakuba Ostroroga, Jan, będący wojewodą malborskim ufundował w miejsce będącego w złym stanie drewnianego kościoła nową świątynię.

Wzniesiono ją w 1591 r. z cegły jako jednonawową budowlę bez prezbiterium i wieży. W tej formie budynek przetrwał do pożaru w 1635 r. Po rekonstrukcji kościół przebudowywano kilkakrotnie. Największe zmiany wprowadzono w latach 1750, 1840, 1902-1904, a ostateczną formę obiekt otrzymał w latach 1934-1935. Kościół pw. Męczeństwa św. Jana Chrzciciela poddano w gruntownemu remontowi w ostatnim dwudziestoleciu XX wieku. Dziś w jego pięknie utrzymanym wnętrzu możemy zobaczyć historyczne elementy wyposażenia pochodzące z XVII-XIX wieku

52°36'20"N 15°53'43"E | na mapie:C

Międzychód

Hotel "Pod Białym Orłem" (pocz. XX w.)

W narożniku międzychodzkiego rynku powstała na początku XX w. eklektyczna kamienica o zróżnicowanej bryle architektonicznej. W budynku tym zaczął działać reprezentacyjny hotel z restauracją, który otrzymał nazwę "Pod Białym Orłem". Obecnie kamienica nr 11, która nie jest już hotelem, oczekuje na remont i nowe przeznaczenie. Budynek został objęty ochroną konserwatora zabytków w 2001 r.

52°36'16"N 15°53'35"E | na mapie:D

Międzychód

Jeziro Miejskie

Międzychód jest miastem położonym między Wartą i Jeziorem Miejskim. Wokół jeziora biegnie promenada, którą można dotrzeć do ośrodka wypoczynkowego z plażą. Od strony miasta, dobrym miejscem wypoczynku jest ładny park porastający brzegi jeziora. Jego założycielem był mieszkaniec Międzychodu - Oscar Tietz, na przełomie XIX i XX wieku. Fundacja Oscara Tietza, współtwórca sieci sklepów HERTIE w całej Europie, sfinansowała budowę wielu obiektów użyteczności publicznej. Park nad jeziorem nosi dzisiaj jego imię.

52°36'06"N 15°53'48"E | na mapie:E

Międzychód

Układ urbanistyczny z zabudowa miasta (XIV-pocz. XX w.)

Międzychód jest malowniczo położonym miastem nad Wartą oraz Jeziorem Miejskim. Najstarsza część miasta znajduje się na przesmyku pomiędzy rzeką i jeziorem. Jej powstanie związane jest ze czasami wczesnego średniowiecza, gdy w pobliżu znajdowało się kilka grodzisk broniących przepraw przez Wartę. Grodziska te

zlokalizowane były pod Zieloną Chojną, Gorzyckiem, Muchocinem, Bielskiem i Kolnem. W ich sąsiedztwie rozwijała się osada handlowo-rolnicza, która stała się zalążkiem przyszłego miasta.

Na bazie osady nad Wartą władanej przez ród Grzymalitów pod koniec XIV wieku lokowano miasto. Wspominają o nim dokumenty pochodzące z 1378 r. Po Grzymalitach Międzychód w połowie XV wieku przejęli Ostrorogowie będący jednym z zaciejszych wielkopolskich rodów. W drugiej połowie tego wieku część dóbr międzychodzkie znalazła się w rękach pochodzącego z Gaju rodu Skórów Obornickich. Ostrorogowie objęli całość dóbr w połowie XVI wieku. Miasto rozwijało się prężnie, a wśród napływających osadników znaczną część stanowili Niemcy, którzy stanowili w XVI wieku silną gminę ewangelicką. Pod drugiej połowie XVI wieku ówczesny właściciel Międzychodu Jan Ostroróg podjął decyzję o przeznaczeniu części swych gruntów na potrzeby nowych mieszkańców.

Na wschód od Starego Miasta, nad brzegiem Jeziora Miejskiego powstało tzw. Nowe Miasto. Jego centrum stanowił dzisiejszy Plac Kościuszki. W 1570 r. Ostrorogowie podjęli decyzję o sprzedaży Międzychodu i należących do nich tutejszych dóbr. Nabywcami była niemiecka rodzina von Unrugów (Unruhów). Unrugowie pozostawali właścicielami miasta do 1790 r. W czasie swoich rządów przyczynili się do jego szybkiego rozwoju. Jednakże sprowadzanie przez nich osadników z całych Niemiec doprowadziło do znacznego zgermanizowania Międzychodu. Po Unrugach miasto i okolice stanowiły pruską domenę królewską.

Po I wojnie światowej miasto powróciło w granice Polski. Po bogatej przeszłości Międzychodu pozostał dziś przede wszystkim ciekawy układ urbanistyczny Starego Miasta z czasów jego lokacji. Na jego rozplanowanie wpływ miało położenie na przesmyku między Wartą i Jeziorem Miejskim. Założenie składa się z rynku oraz sieci wąskich ulic. Jego zabudowa w ciągu kilkuset lat podlegała zmianom. Dziś poza kościołem p.w. Męczeństwa św. Jana Chrzciela najstarszymi obiektami miasta są szachulcowe budynki z XVIII i początków XIX wieku znajdujące się przy ulicach Rynkowej i 17 Stycznia. Interesujące są także kamienie powstałe w drugiej połowie XIX i początkach XX wieku. Znaczącą ich część wpisano do rejestru zabytków Narodowego Instytutu Dziedzictwa.

52°36'17"N 15°53'38"E | na mapie:F

Międzychód Późnoklasycystyczny kościół pw. Niepokalanego Serca Maryi

Późnoklasycystyczny kościół pw. Niepokalanego Serca Maryi Matki Bożej, dawny ewangelicki (1838).

52°36'01"N 15°53'29"E | na mapie:G

Międzychód Miasto pogranicza

W 1597 r. miasteczko Międzychód i kilka okolicznych wsi nabył Krzysztof Unruh (Unrug), niemiecki szlachcic ze Śląska, którego potomkowie posiadali te dobra do końca XVIII w. W historii Polski nazwisko Unrug zapisało się przede wszystkim dzięki Józefowi, wiceadmirałowi floty, dowódcy obrony Helu we wrześniu 1939 r. Józef Unrug urodził się w Brandenburgii jako syn pruskiego generała. W czasie I wojny światowej został dowódcą flotylli niemieckich okrętów podwodnych, lecz po odzyskaniu przez Polskę niepodległości wrócił do ojczyzny swoich przodków i tutaj współtworzył od podstaw polską marynarkę wojenną. Także w czasie długiego pobytu w niewoli w latach II wojny światowej nie uległ naciskom Niemców (w tym własnych krewnych) i nie wyparł się polskości. Po wojnie

pozostał na emigracji we Francji i tam zmarł w 1973 r., nie doczekawszy wolnej Polski.

Dzieje Unrugów są przykładem typowych losów mieszkańców pogranicza, na którym mieszały się wpływy etniczne i kulturowe, tworząc najdziwniejsze zestawienia. Sarmackie portrety trumienne przedstawicieli tej rodziny - zachowane w zbiorach muzeum w Międzyrzeczu - dowodzą, że polska kultura szlachecka była atrakcyjna również dla protestanckiej szlachty niemieckiej w zachodniej Wielkopolsce. Dawny zamek Unrugów w Międzychodzie, stojący niegdyś w parku nad Jeziorem Miejskim w rejonie skrzyżowania ulic Słowackiego i Chramca, został niestety rozebrany w XIX w. W kruchcie położonego nieopodal dawnego kościoła poewangelickiego, obecnie pod wezwaniem Niepokalanego Serca Maryi, znajduje się natomiast piękna płyta nagrobna pułkownika piechoty Krzysztofa Unruga (zmarłego w 1689 r.), przedstawiająca rycerza w pełnej zbroi otoczonego rodowymi herbami. W murze okalającym teren dawnego przykościelnego cmentarza zamocowanych jest także kilkanaście XVIII-wiecznych płyt nagrobnych, upamiętniających bogatych mieszczan, uczonych pastorów i burmistrzów.

Pierwotne miasto położone było na północ od zamku, na przesmyku między wspomnianym jeziorem i zakolem Warty. Mimo licznych pożarów i powodzi zachowało archaiczny wrzecionowaty plan i małomiasteczkową zabudowę z przełomu XIX i XX w.

52°35'55"N 15°53'33"E | na mapie:H

Zdjęcia dodane przez (w kolejności): zbyszekF60, marekpic, marekpic, bakhita, zbyszekF60, marekpic, zbyszekF60, fot. B. Zbonikowska

Trasa dodana przez: bakhita

Przewodnik wygenerowany w serwisie www.polskaniezwykla.pl. Wszystkie prawa zastrzeżone. Żadna część ani całość Mini przewodnika nie może być reprodukowana ani przetwarzana w sposób elektroniczny, mechaniczny, fotograficzny i inny; nie może być użyta do innej publikacji oraz przechowywana w jakiegokolwiek bazie danych bez pisemnej zgody Administratora serwisu. Copyright © 2007 Polska Niezwykła

Wygenerowano:
niedziela 25 sierpnia 2024 00:20:36